

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس دوم عربی سال دهم

باسمه تعالی

درس دوم

«اعداد اصلی و ترتیبی»

سلام دوستان

بعد از آشنائی با صیغه‌های فعل‌های عربی می‌خواهیم با انواع عدد در زبان عربی آشنا بشیم. همانطور که می‌دانید هر زبانی اعداد خاص خود را دارد که لازم است با آن اعداد و نحوه‌ی کاربردشان آشنا بشیم تا بتوانیم به درستی آنها را به کار ببریم. نکته: در زبان عربی برای مبحث عدد یک اصطلاح وجود دارد که لازم است آن را در ابتدا توضیح دهیم تا درک مباحث بعدی آسانتر شود. **معدود:** آنچه به وسیله اعداد شمرده می‌شود، معدود نامیده می‌شود.

مانند: اربعة اولاد

اولاد در مثال بالا معدود نام دارد.

انواع عدد در زبان عربی: گروه آموزشی عصر

❖ اعداد اصلی: برای شمارش اشیاء مختلفی چون: کتاب، انسان، میوه و ... به کار می‌رود.

مانند: عشرون رجلاً

❖ اعداد ترتیبی: برای بیان ترتیب اشیاء مختلفی چون: کتاب، انسان، کلاس و ... به کار می‌رود.

مانند: الولد الرابع

(۱) اعداد اصلی:

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس دوم عربی سال دهم

❖ الفاظ و واژگان عدد اصلی به دوازده عدد تقسیم می شود:

واحد	إثنان	ثلاثة	أربعة	خمسة	سنة
سبعة	ثمانية	تسعة	عشرة	مائة	ألف

به واسطه‌ی دوازده عدد بالا که جزء اعداد اصلی شمرده می‌شوند، عددهای بی شماری می‌توان ساخت که از عدد یک تا هزار را شامل می‌شود.

انواع عددهای اصلی:

- ✓ مفرد: از عدد یک (واحد) تا ده (عشرة) و همچنین صد (مائة) و هزار (ألف) را عدد اصلی مفرد می‌نامیم.
 - ✓ مرکب: از عدد یازده (أحد عشر) تا نوزده (تسعة عشر) را عدد اصلی مرکب می‌نامیم.
 - ✓ عقود: از بیست (عشرین) تا نود (تسعین) را عدد اصلی عقود می‌نامیم.
 - ✓ معطوف: از بیست و یک (واحد و عشرین) تا نود و نه (تسعة و تسعین) را عدد اصلی معطوف می‌نامیم.
۱. حکم عدد مفرد:

گفتیم که عدد مفرد شامل اعداد یک تا ده و صد و هزار می‌شود. برای هر یک از این اعداد حکم و قانونی وجود دارد که باید رعایت شود. در غیر این صورت عددی که نگاشته می‌شود بدون در نظر گرفتن احکام آن، اشتباه است.

الف) حکم عدد ۱ و ۲: عددهای واحد و اثنان اگر معدودشان مذکر بود به صورت مذکر می‌آیند و اگر معدودشان مؤنث بود باید به صورت مؤنث آورده شوند.

إمراة واحدة

مانند: رجل واحد

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس دوم عربی سال دهم

إمرأتان إثنان

مانند: رجلان أثنان

❖ عدد یک و دو به صورت صفت و بعد از معدود خود می آیند؛ اما بقیه اعداد اصلی قبل از معدود

خود آورده می شوند.

مانند: رجل واحد

مانند: رجلان إثنان

❖ نکته: همانطور که میدانید اعداد در زبان عربی دارای مذکر و مونث هستند.

واحدة

مانند: واحد

إثنان

مانند: إثنان

أربعة

مانند: أربع

❖ عدد إثنان و إثنان تابع قوانین مثنی است؛ یعنی در حالت رفعی با "ان" و در حالت نصبی و جری

با "ین" می آید.

مانند: رایث رجلین إثنین

مانند: جاء رجلاں إثنان

مای درس

گروه آموزشی عصر

(ب) حکم عدد ۳ تا ۱۰: این اعداد مخالف معدود خود هستند؛ یعنی اگر معدود مذکر بود، عدد به صورت

مونث می آید؛ ولی اگر معدود مونث بود، عدد به صورت مذکر آورده می شود.

www.may-dars.ir

مانند: عشرة أولاد

مانند: أربعة كتب

مانند: تسع نساء

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس دوم عربی سال دهم

مانند: خمسة أرقام

ج) حکم عددهای ۱۰۰ و ۱۰۰۰: این دو عدد همیشه به یک صورت و با لفظ خود به کار می‌روند، هر چند اگر معدودشان مذکر و یا مونث باشد، فرقی نمی‌کند.

مانند: مائة مفتاح

مانند: مائة فتاة

مانند: ألف قلم

مانند: ألف امرأة

۲. اعداد مرکب: این اعداد از یازده تا نوزده را دربرمی‌گیرد. این اعداد از دو جزء ترکیب می‌شوند.

جزء اول جزء دوم
↓ ↓
ثلاثة عشر

حکم اعداد مرکب:

جزء اول اعداد مرکب از برخلاف معدود خود می‌آیند؛ یعنی عدد با معدود مذکر، مونث می‌شود و با معدود مونث، مذکر می‌شود.

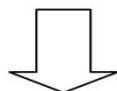
جزء دوم مطابق معدود می‌آید؛ یعنی عدد با معدود مذکر، مذکر و با معدود مونث، مونث می‌شود.

❖ لازم به ذکر است که در میان اعداد مرکب دو عدد **یازده** و **دوازده** مستثنی هستند؛ زیرا عدد یازده و

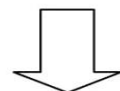
دوازده هر دو جزء اول و دوم **مطابق با معدود خود هستند**؛ یعنی هر دو جزء با معدود مذکر، مذکر

و با مونث، مونث می‌شوند.

معدود مونث

معدود مذکر

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس دوم عربی سال دهم

أحد عشر مفتاحا

إحدى عشرة قضية

إثنا عشر بابا

أثنا عشرة سفينة

ثلاثة عشر فصلا

ثلاث عشرة ناقة

۳. اعداد عقود: این نوع از عددهای اصلی، اعداد بیست تا نود را شامل میشود.

حکم اعداد عقود:

عددهای بیست تا نود همیشه به یک صورت و با یک لفظ واحد به کار می‌روند و توجهی به مذکر و مؤنث بودن معدود خود ندارند.

مانند: عشرون رجلا

ثلاثون مفتاحا

مانند: عشرون امرأة

ثلاثون ناقة

❖ اعداد عقود مانند جمع مذکر سالم در حالت رفعی با "ون" و در حالت نصبی و جری به صورت "ین" می‌آیند.

مانند: رایث **عشرین** ناقة در حالت **نصبی**؛ زیرا مفعول فعل رایث است. «بیست شتر را دیدم».

مانند: جاء **عشرون** ناقة در حالت **رفعی**؛ زیرا فاعل برای فعل جاء است. «بیست شتر آمدند».

مانند: مررت **بعشرین** ناقة در حالت **جری**؛ زیرا مجرور به حرف جر "باء" است. «از بیست شتر گذر کردم».

کردم».

۴. اعداد معطوف: عددهای بیست و یک تا نود ونه را عددهای معطوف می‌نامیم؛ زیرا به واسطه‌ی حرف

عطف «واو» به یکدیگر عطف می‌شوند.

مانند: واحد و عشرون

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس دوم عربی سال دهم

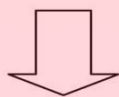
مانند: ثلاثة و عشرون

حکم اعداد معطوف:

جزء اول مخالف معدود خود می‌آید؛ یعنی جزء اول اعداد معطوف با معدود مذکر به صورت مونث و با معدود مونث به صورت مذکر می‌آیند؛ اما جزء دوم اعداد معطوف به یک صورت و به شکلی واحد بدون توجه به مذکر یا مونث بودن معدودشان، به کار می‌روند.

نکته: جزء اول اعداد بیست و یک (واحد و عشرون) و بیست و دو (اثنان و عشرون) مطابق با معدودشان به کار می‌روند.

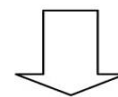
معدود مونث

واحدة و عشرون سفينة

ثلاث و عشرون كلمة

معدود مذکر

واحد و عشرون رجلا

ثلاثة و عشرون رجلا

مای درس

➤ اما نکته حائز اهمیت اعراب معدودی است که بعد از اعداد اصلی می‌آید:

✓ معدود در عدد یک تا ده همیشه به صورت جمع و مجرور می‌آید.

✓ معدود در عدد ۱۰۰ و ۱۰۰۰ به صورت مفرد و مجرور می‌آید.

✓ معدود در عدد ۱۱ تا ۹۹ به صورت مفرد و منصوب می‌آید.

(۲) اعداد ترتیبی:

عدد ترتیبی: این عدد برای بیان ترتیب اشیاء به کار می‌رود. مانند: الولد الخامس (فرزند پنجم)

الفاظی که برای اعداد ترتیبی به کار می‌روند، دوازده عدد هستند:

استاد : استاد مریم یادگاری

مبحث : آموزش تفصیلی درس دوم عربی سال دهم

اول، ثان، ثالث، رابع، خامس، سادس، سابع، ثامن، تاسع، عاشر، مئة، ألف

انواع اعداد ترتیبی:

- ✓ مفرد: از عدد یک تا ده (اول إلى عاشر)
- ✓ مرکب: از عدد یازده تا نوزده (حادی عشر إلى تاسع عشر)
- ✓ عقود: از عدد بیست تا نود و همچنین عدد صد و هزار (عشرین إلى تسعین و مئة و ألف)
- ✓ معطوف: از بیست و یک تا نود و نه (حادی و عشرین إلى تاسع و تسعین)

حکم اعداد ترتیبی: اعداد ترتیبی در مذکر و مؤنث بودن مطابق معدود خود هستند.

مانند: الرجل الرابع، الفتاة الرابعة، التلميذ الحادى عشر، التلميذة الحادية عشرة

❖ اما اعداد **عقود** ترتیبی که از عدد بیست تا نود و همچنین عدد صد و هزار (عشرین إلى تسعین و مئة و ألف) را در برمیگیرد، همیشه به یک صورت به کار می‌روند.

مانند: الكاتب العشرون، الكاتبة العشرون، التلميذة ألف، التلميذ ألف

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir